

i farbart skick samt till Riksdagen framlägga förslag i ärendet.

Stockholm den 25 januari 1911.

P. Zimdahl.

I förestående motion instämma:

Ad. Wiklund. J. Rehn. F. A. Bäckström. Olof Jonsson.

F. O. Mörtzell. Linus Lundström. Sixten Mogren.

P. E. Hedström. J. Lindgren. L. J. Carlsson. Albin Ahlstrand.

Z. Åslund. M. Ström. C. Riström. C. J. Öberg. E. F. Hellberg.

Nr 42.

Af herr **Ström** i Transtrand m. fl., *angående tillsättandet af extra provinsialläkare i vissa distrikt.*

I Kungl. Maj:ts proposition till innevarande Riksdag om statsverkets tillstånd och behof förekommer i sjätte hufvudtiteln under punkt 9 förslag till organisation af landsbygdens hälso- och sjukvård. I sammanhang med den utredning, som Riksdagen år 1903 begärde, angående i hvad mån den nuyarande indelningen i provinsialläkaredistrikt i riket vore otidsenlig och olämplig samt huruvida omreglering skulle kunna ske för att bättre än hittills främja sjukvården, måste helt naturligt äfven tagas hänsyn till de många extra provinsialläkaredistrikt på landsbygden. Förslaget, i hvad det rör extra provinsialläkare, innehåller dock inga lättnader för de distrikt, som själfva betala *hela* läkarelönen, utan få dessa i stället ökade utgifter genom den föreslagna pensioneringsafgiften,

på samma gång deras rättigheter skulle inskränkas genom landstingens rätt att utse lokalstyrelse och medicinalstyrelsens rätt att tillsätta läkare äfven i sådana distrikt. Att en del extra provinsialläkaredistrikt sålunda skulle genom regleringen få ökade kostnader men inskränkta rättigheter, synes oss så mycket mera orättvist, som andra liknande distrikt däremot skulle komma att besättas med provinsialläkare och således helt och hållet befrias ifrån alla afgifter till läkarens aflöning. De distrikt, som fortfarande komme att kvarstå som extra, borde väl ock i någon mån vara berättigade till lindring i sina kostnader, för att rättvisa skulle så långt möjligt vederfaras alla. Högst orättvis synes oss den bestämmelsen, att de distrikt, som ensamma aflöna sin läkare, icke skulle själfva få välja sin läkare på sätt hittills skett.

Beträffande extra provinsialläkares pensionering föreslås att, om bidrag till aflöningen erhålles från staten eller landsting, staten då bidrager med 200 kronor årligen äfven till pensionering, men då distriktet ensamt aflönar sin läkare, skulle detta bidrag icke för sådant distrikt erhållas, utan distriktet i stället få betala hela afgiften, 400 kronor för år. Pensioneringen är för dessa distrikt såväl som för andra en ytterst viktig sak, och önskligt är, att den måtte vinna beaktande; men om så sker, synes väl billighet och rättvisa fordra, att staten åtminstone lämnar så mycket bidrag som 200 kronor årligen till pensionskassan för de distrikt, som i öfrigt icke på något sätt belasta statskassan med kostnader för sin läkare.

Ostridigt är, att äfven staten *direkt* drager nytta af en extra provinsialläkares tjänst, exempelvis genom de kortare resorna och däraf följande billigare resekostnader vid undersökningar rörande smittosamma sjukdomar, obduktioner m. m., något som i regel brukar anförtros åt läkaren på platsen, för att icke tala om den stora och allmänna nytta en läkare genom sitt ständiga vistande inom en jämförelsevis mindre krets kan göra, i motsats till hvad en flera mil afvägset boende provinsialläkare skulle kunna uträtta vid ett fåtal besök. Vi kunna därför icke biträda den mening, som uttalas i propositionen, att bland denna extra provinsialläkareinstitutionens svåra brister skulle vara läkarens »beroende ställning i förhållande till kommunerna» (= distriktet), och som skulle hindra läkaren »att effektivt uppträda och beifra sanitära missförhållanden». En på platsen varande läkare, som på allvar tager sitt kall, kan mycket lättare vinna folkets förtroende och därigenom i sanitärt hänseende uträtta vida mera än en aflägset boende provinsialläkare, hvilken mera som främling en eller annan gång besöker platsen.

Då vi alltså anse, att extra provinsialläkare-institutionen bör stödjas och icke motverkas, så länge den icke helt kan ersättas af ordinarie provinsialläkare, och då för närvarande icke något ekonomiskt stöd från statens sida synes kunna påräknas för en del distrikt, våga vi hoppas, att åtminstone beträffande tillsättningen af läkare icke uppställas sådana villkor, som skulle kunna verka därhän, att distriktet nödgades indraga sitt bidrag och därmed äfven befattningen.

På grund af hvad vi sålunda anfört, få vi vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag rörande tillsättandet af extra provinsialläkaretjänster i de distrikt, som ensamma betala hela läkarelönen, att distrikten fortfarande som hittills måtte få välja och tillsätta läkare.

Stockholm den 25 januari 1911.

Joh. Ström.

Bernh. Eriksson.

Smeds Lars Olsson.

Nr 43.

Af herr **Ström** i Transtrand m. fl., *angående statsbidraget till extra provinsialläkares pensionering.*

I årets statsverksproposition under tionde hufvudtiteln och punkten 4 föreslås i mom. d) och e) huru bidrag skulle komma att utgå från staten, landstingen eller distrikten till extra provinsialläkarnas pensionering. Enligt detta förslag skulle de distrikt, som själfva aflöna sina läkare, icke kunna för detta ändamål påräkna något bidrag från staten, då däremot de af stat eller landsting understödda distrikten skulle erhålla 200 kronor i årligt statsbidrag för sina respektive läkare till pensionskassan. Mera